

ข้อเสนอเชิงนโยบายการสร้างความเข้มแข็งในการต่อต้านทุจริต โดยใช้กิจกรรมและหลักธรรม
ทางพระพุทธศาสนาในจังหวัดเชียงใหม่
Policy Proposals for Strengthening in An Anti-corruption by Activities and Buddhist
Principles in Chiang Mai Province

จรรยาศักดิ์ แพ่ง¹, สรวิต พรหมลี¹, มงคลชัย สมศรี¹

พระครูสิริธรรมเมธี¹, พระพงษ์ระวี โหลิมชัยโชติกุล¹

Charoonsak Phaeng, Sorawit Phromlee, Momgkonchai Somsree

Prakru Sirithammamethee, Phra Pongravee Holimchayachotikul

Corresponding Author E-Mail: charoon168@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษากระบวนการสร้าง ความเข้มแข็งในการต่อต้านทุจริต โดยใช้กิจกรรมและหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา 2) สังเคราะห์กระบวนการการสร้าง ความเข้มแข็งฯ 3) จัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายการสร้าง ความเข้มแข็งฯ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสัมภาษณ์ และการสนทนากลุ่ม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ ได้แก่ บุคลากรจากสถาบันการศึกษา 4 แห่ง จำนวน 20 รูป/คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบวิธีการผสมผสาน วิเคราะห์ ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. กระบวนการสร้าง ความเข้มแข็งในการต่อต้านทุจริต ใช้กิจกรรมและหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา การใช้หลักธรรมในชีวิตประจำวัน อาทิ พรหมวิหาร 4, อริยสัจ 4, สังคหวัตถุ 4, ขรവാสนธรรม 4, หลักสันโดษ, และหลักสุจริต ส่งผลให้ คณาจารย์ เจ้าหน้าที่บุคลากร นักเรียนนักศึกษา มีความสามัคคี มีความซื่อสัตย์ มีความศรัทธา และมีความรักในองค์กรสถาบันมากยิ่งขึ้น

2. การสังเคราะห์กระบวนการการสร้าง ความเข้มแข็งในการต่อต้านทุจริตฯ พบว่า มีปัญหาและอุปสรรคด้านการสื่อสารในองค์กร เกิดองค์ความรู้ คือ 1) เกิดการจัดกระบวนการเรียนรู้เชิงพุทธศาสนาอย่างมีส่วนร่วม 2) เกิดการจัดการความรู้ ผู้บริหารสามารถประยุกต์ใช้ความรู้จากการเรียนรู้หลักธรรมนั้นมาพัฒนาให้เป็นระบบ

3. การจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายการสร้าง ความเข้มแข็งในการต่อต้านทุจริตฯ มีข้อเสนอแนะ 2 ข้อ คือ 1) การนำกิจกรรมการสร้าง ความเข้มแข็งและหลักธรรมเข้าสู่องค์กรการศึกษาเชิงพุทธ ในการสร้าง ความเข้มแข็งการต่อต้านทุจริต โดยใช้กิจกรรมและหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา เข้าสู่กลุ่มองค์กรสถาบันการศึกษา 2) การพัฒนาหลักสูตรการสร้าง ความเข้มแข็งในการต่อต้านทุจริต โดยใช้กิจกรรมและหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา เข้ากับหลักสูตรการเรียนการสอน เพื่อเป็นการพัฒนาหลักสูตรในอนาคตและเพื่อให้เข้ากับสถานการณ์เปลี่ยนแปลงของโลกในยุคศตวรรษที่ 21

คำสำคัญ: การต่อต้านทุจริต, ข้อเสนอเชิงนโยบาย, หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา

Abstract

The objectives of this research were: 1) study the process of strengthening anti-corruption. by using activities and Buddhist principles 2) synthesize the process of strengthening 3) prepare policy proposals for strengthening. This is qualitative research. The tool used are questionnaire, the interview form and focus group discussion. The sample group was Personnel from all 4 educational institutions 20 persons, mixed sampling method, qualitative data were analyzed using content analysis.

¹ มหาวิทยาลัยมหาจุฬารามราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

Mahamakut Buddhist University; Lanna Campus

The results of this research found that:

1. the process of strengthening the anti-corruption by activities and Buddhist principles found that organizing a participatory Buddhist learning process, application of Dhamma principles in daily life such as Brahmavihāra 4, the four noble truths, and Saigahavatthu 4, Gharāvāsa-dhamma 4, the Principle of Santuṭṭha, and the principles of good faith, resulting in the faculty, staff, personnel unity have more honesty, faith, and love in the institution.

2. The Synthesis of the process for strengthening in an anti-corruption found that There are communication barriers in the organization. A body of knowledge; 1) A participatory Buddhist learning process 2) A knowledge management, administrators can apply knowledge from learning the Dhamma principles to develop it into a system.

3. Preparation of policy proposals for strengthening anti-corruption. There are 2 suggestions. 1) Bringing strengthening activities and Dharma principles into Buddhist education organizations to strengthen anti-corruption by using activities and Buddhist principles into educational institution organizations 2) Developing a curriculum for strengthening in an anti-corruption by activities and Buddhist principles, it was compatible with the Curriculum, to the course of teaching for future curriculum development, and corresponds to the changing situation of the world in the 21st Century.

Keywords: Anti-corruption, Policy proposals, Activities and buddhist principles

บทนำ

การทุจริตคอร์รัปชันก่อให้เกิดความเสียหายทั้งต่อระบบเศรษฐกิจ การเมือง และสังคมของไทย อย่างรุนแรง เกิดการเร่งรัดใช้จ่ายทรัพยากรธรรมชาติ สาธารณะสมบัติ งบประมาณ ฯลฯ การกระจายรายได้และทรัพย์สินที่ไม่เป็นธรรม เกิดความเหลื่อมล้ำ ทางสังคม องค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ (Transparency International) ได้เปิดเผยดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perception Index) พ.ศ. 2564 จัดทำโดย องค์กรโปร่งใสนานาชาติ (TI : Transparency International) ผลการจัดอันดับ พบว่า ประเทศไทยได้คะแนน 35 คะแนนจากคะแนนเต็ม 100 คะแนน อันดับโลก: อันดับที่ 110 จากทั้งหมด 180 ประเทศที่เข้าร่วมการประเมิน อันดับในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก: อันดับที่ 15 จากทั้งหมด 29 ประเทศที่เข้าร่วมการประเมิน อันดับในภูมิภาคอาเซียน: อันดับที่ 5 จากการจัดอันดับทั้งหมด 9 ประเทศสมาชิกที่เข้าร่วมการประเมิน (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2565) นอกจากนี้ องค์กรต่อต้านคอร์รัปชัน ได้จัดอันดับ 10 ประเด็นคอร์รัปชันในไทย ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ ประเด็นร้อนในสังคม ประเด็นที่เกี่ยวกับความล่าช้า ประเด็นปัญหาเชิงโครงสร้าง และประเด็นที่รอการแก้ไขระยะยาว (พลวุฒิ สงสกุล, 2560) การทุจริตคอร์รัปชัน ก่อให้เกิดความเสียหายในวงกว้าง โดยส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจ ระบบสังคม ระบบการเมือง การปกครองและการบริหารราชการเป็นอย่างมาก ปัจจุบันการคอร์รัปชันดูเหมือนจะมีมากขึ้นเรื่อย ๆ รัฐต้องสูญเสียเงินเป็นจำนวนพัน ๆ ล้าน แม้จะมีการสร้างเครือข่ายต่อต้าน สร้างจิตสำนึกในการแก้ไขปัญหาคอร์รัปชันดีขึ้น แต่ปัญหาคอร์รัปชันเริ่มกลับมาจากกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างเข้ามา ซึ่งปัญหาที่จะเกิดขึ้นประเมินว่าจะรุนแรงมากยิ่งขึ้น จากโครงการลงทุนขนาดใหญ่ของรัฐบาล ที่หน่วยงานภาครัฐและเอกชนพยายามหาช่องว่างในการจ่ายใต้โต๊ะ ซึ่งจากผลสำรวจพบว่า ในเดือน ธันวาคม 2560 เปอร์เซ็นต์การจ่ายเงินเพิ่มพิเศษ หรือ การจ่ายใต้โต๊ะของเอกชนแก่หน่วยงานรัฐ และนักการเมืองเพื่อให้ได้งาน มีทิศทางเพิ่มขึ้น เฉลี่ยอยู่ที่ 5-15% ของมูลค่างบประมาณลงทุน ซึ่งเป็นค่าเฉลี่ยการจ่ายเงินใต้โต๊ะเท่ากับก่อนหน้าที่มีการทำรัฐประหาร ในปี 2557 ซึ่ง การเรียกเงินสินบนเฉลี่ย 5-15% จะทำให้เกิดความเสียหาย 1-2 ล้านบาท (ไทยรัฐออนไลน์, 2561)

จากรายงานผลการดำเนินการปราบปรามการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ท. ประจำปี เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2562 “การกล่าวหาหรือเรียนการทุจริตของเจ้าหน้าที่รัฐ ปีงบประมาณ 2561 มีจำนวน 3,196 คดี” จากการสรุปผลการดำเนินการเรื่องร้องเรียน ประจำปี 2560 ของสำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (ป.ป.ท.) พบว่า หน่วยงานที่ถูกร้องเรียนให้ตรวจสอบ 5 อันดับแรก คือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 17.35% กระทรวงมหาดไทย 15.11% สำนักงานตำรวจแห่งชาติ 9.96% กระทรวงศึกษาธิการ 4.11% กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 2.34% ส่วนจังหวัดที่มีการร้องเรียนมากที่สุด 5 อันดับแรก ประกอบด้วยกรุงเทพมหานคร 13.19% นครราชสีมา 3.19% เชียงใหม่ 2.91% อุบลราชธานี 2.61% นครสวรรค์ 2.59% (กรุงเทพฯธุรกิจ, 2561) เชียงใหม่เป็นอันดับที่ 3 ของจังหวัดที่มีการร้องเรียนในการทุจริต รองจากกรุงเทพมหานคร และนครราชสีมา และในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริตจังหวัดเชียงใหม่ มีสถิติเรื่องร้องเรียนเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับทุจริต จริยธรรม จำนวนเรื่องทั้งหมด 47 เรื่อง การแก้ไขปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันถือว่าเป็นปัญหาสำคัญที่เร่งด่วนจะต้องได้รับการแก้ไขอย่างเป็นระบบ เชียงใหม่เป็นเมืองท่องเที่ยวที่มีประชาชนจากทั่วโลกเดินทางเข้ามา หากปล่อยให้การทุจริตคอร์รัปชัน ยังเป็นปัญหาอยู่ จะนำไปสู่ภาพพจน์ที่ไม่ดีอันจะเป็นผลเสียต่อการธุรกิจหลาย ๆ อย่าง โดยเฉพาะธุรกิจการท่องเที่ยว

การสร้าง ความเข้มแข็งในการต่อต้านการทุจริตนั้นจะเกิดผลได้ต้องได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วนไม่จะเป็นระดับชุมชนไปจนถึงระดับชาติ ซึ่งกระบวนการและวิธีการในการสร้างความเข้มแข็งในชุมชน เกิดจากการประกาศเจตนารมณ์ของสมาชิกชุมชน เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการทุจริตในพื้นที่ของตน ซึ่งมีการเข้าร่วมในรูปแบบจิตอาสา จนเกิดเป็นองค์กรชุมชนเพื่อต่อต้านการทุจริต ถือเป็นปัจจัยหลักของความสำเร็จ ที่ทำให้เกิดการสร้าง ความเข้มแข็งให้กับชุมชน เพื่อต่อต้านการทุจริต (ชุมแพ แสนยะบุตร, 2560) หน่วยงานภาครัฐเองก็ต้องมีกระบวนการสร้างความเข้มแข็งในการต่อต้านทุจริต โดยภาครัฐต้องมีขนาดที่เหมาะสมกับบทบาทภารกิจ มีสมรรถนะสูง ยึดหลักธรรมาภิบาลมีลักษณะเปิดกว้าง เชื่อมโยงถึงกันและเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วม เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และโปร่งใส โดยทุกภาคส่วนในสังคมต้องร่วมกันปลูกฝังค่านิยมความซื่อสัตย์สุจริต ความมั่งคั่ง และสร้างจิตสำนึกในการปฏิเสธไม่ยอมรับการทุจริตประพฤติมิชอบอย่างสิ้นเชิง (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2561) สร้างความเข้มแข็งเป็นภูมิคุ้มกันของสังคมไทยให้ครอบคลุมภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรพัฒนาเอกชน และภาคประชาชน พร้อมทั้งสร้างพลังการขับเคลื่อนค่านิยมต่อต้านการทุจริต (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560)

บทความวิจัยเรื่อง ข้อเสนอเชิงนโยบายการสร้าง ความเข้มแข็งในการต่อต้านทุจริต โดยใช้กิจกรรมและหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาในจังหวัดเชียงใหม่ เป็นการบูรณาการศาสตร์สมัยใหม่กับหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา มีการจัดกิจกรรมอบรมและสร้างเครือข่ายในการสร้างความเข้มแข็งการต่อต้านการทุจริต เพื่อให้สังคมไทยมีวินัย โปร่งใส ยึดมั่นในความซื่อสัตย์สุจริตและยุติธรรม รวมทั้งสร้างความเข้มแข็งเป็นภูมิคุ้มกันของสังคมไทย พร้อมทั้งเพื่อสร้างพลังการขับเคลื่อนค่านิยมต่อต้านการทุจริต

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษากระบวนการสร้างความเข้มแข็งในการต่อต้านทุจริต โดยใช้กิจกรรมและหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ในจังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อสังเคราะห์กระบวนการการสร้าง ความเข้มแข็งในการต่อต้านทุจริต โดยใช้กิจกรรมและหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ในจังหวัดเชียงใหม่
3. เพื่อจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายการสร้าง ความเข้มแข็งในการต่อต้านทุจริต โดยใช้กิจกรรมและหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ในจังหวัดเชียงใหม่

วิธีดำเนินการวิจัย

เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยการศึกษาเอกสาร การลงพื้นที่ภาคสนาม การสัมภาษณ์แบบมีส่วนร่วม การลงพื้นที่ การสัมภาษณ์เชิงลึก และประชุมกลุ่มสนทนา

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารในองค์กร อาทิ ผู้อำนวยการโรงเรียน/รองอธิการบดี รวมทั้งผู้บริหารระดับต่าง ๆ ในองค์กรที่เกี่ยวข้องจากสถาบันการศึกษาทั้ง 4 แห่ง ได้แก่ โรงเรียนสามัคคีวิทยาทาน โรงเรียนเมตตาศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่ และมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา โดยวิธีการสุ่มตัวอย่าง ด้วยวิธีการผสมผสาน เริ่มต้นจากการกำหนดพื้นที่ที่จะทำการวิจัย โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้น ซึ่งแบ่งพื้นที่วิจัย หลังจากนั้นใช้การสุ่มตัวอย่างแบบง่าย และใช้การเก็บข้อมูลแบบเจาะจงเครือข่ายวิจัยในสถาบันการศึกษา 4 แห่ง จากกลุ่มตัวอย่างที่มีคุณสมบัติเบื้องต้นที่คณะผู้วิจัยกำหนดไว้ สำหรับคุณสมบัติของกลุ่มตัวอย่าง ข้อมูลเชิงคุณภาพ เลือกตัวอย่างแบบเอกพันธ์ (Homogeneous sampling) จากคณะผู้บริหารเครือข่ายวิจัยในสถาบันการศึกษา 4 แห่ง รวม 20 รูป/คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง โดยโครงสร้างของคำถามในแบบสัมภาษณ์มาจากตัวแปรต่าง ๆ ที่ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ประกอบกับการสนทนากลุ่ม ระดับความคิดร่วมกัน โดยมีกล้องถ่ายรูป สมุดจด และเครื่องบันทึกเสียงใช้บันทึกข้อมูลที่ผู้วิจัยได้จากการสัมภาษณ์ ประเด็นข้อคิดเห็นต่าง ๆ ที่ได้จากผู้ให้ข้อมูล รวมทั้งบันทึกข้อสังเกตและการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้วิจัยเองในแต่ละช่วงเก็บข้อมูล

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิจัยภาคสนาม ผู้วิจัยลงภาคสนามเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีการจัดทำหนังสือขออนุญาตจากผู้บริหารโครงการวิจัย ลงเก็บข้อมูล ติดต่อประสาน ขอความร่วมมือนัดสัมภาษณ์เชิงลึก กับผู้อำนวยการโรงเรียน/รองอธิการบดี รวมทั้งผู้บริหารในองค์กรที่เกี่ยวข้องจากสถาบันการศึกษาทั้ง 4 แห่ง โดยการนัดพบประชุม และทำการ เก็บข้อมูลด้วยการบันทึกเสียงและการจดบันทึกข้อมูล

4. การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษานั้น ผู้ศึกษาได้ใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงพรรณนาในเนื้อหาสาระ(Content analysis) ที่มีความสอดคล้องกับแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง และการวิเคราะห์เนื้อหาตามประเด็น จัดประเภท/กลุ่มข้อมูล เพื่อให้ได้ชุดข้อมูล ที่สามารถเสนอเป็นข้อเท็จจริง และใช้ประกอบการวิเคราะห์อภิปราย ซึ่งมีการให้เหตุผลเชิงตรรกะ นำเสนอผลการศึกษาแบบพรรณนาเพื่อนำไปใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาได้

สรุปผลการวิจัย

1. การศึกษากระบวนการสร้างความเข้มแข็งในการต่อต้านทุจริต โดยใช้กิจกรรมและหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า มีการสร้างความเข้มแข็งในการต่อต้านทุจริตโดยใช้กิจกรรมและหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา เช่น หลักธรรมในชีวิตประจำวัน อาทิพรหมวิหาร 4, อิทธิบาท 4, อริยสัจ 4, และสังคหวัตถุ 4, หลักธรรมาธรรม 4, หลักหิริโอตตปยะ, หลักสันโดษ, และหลักสุจริต ส่งผลให้ คณาจารย์ เจ้าหน้าที่บุคลากร มีความสามัคคี มีความซื่อสัตย์ มีความศรัทธา และมีความรักในองค์กรสถาบันมากยิ่งขึ้น ลดช่องว่างที่ก่อให้เกิดการทุจริตในองค์กรมากขึ้น สามารถตรวจสอบให้คำแนะนำในการทำงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น และเมื่อมีการจัดกิจกรรมส่วนร่วม เจ้าหน้าที่บุคลากรจะพร้อมใจกันในการทำกิจกรรมนั้น ๆ เช่น กิจกรรมแห่เทียนพรรษา ทุกคนจะมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมร่วมกัน หรือกิจกรรมอาสาต่าง ๆ สมาชิกก็จะช่วยกันระดมทรัพยากร ระดมทุนในการให้ความช่วยเหลือและจัดกิจกรรมร่วมกัน

2. การสังเคราะห์กระบวนการการสร้างความเข้มแข็งในการต่อต้านทุจริต โดยใช้กิจกรรมและหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า เกิดปัญหาอุปสรรคด้านการสื่อสารในองค์กร เกิดองค์ความรู้ 1) เกิดการจัดกระบวนการเรียนรู้เชิงพุทธศาสนาอย่างมีส่วนร่วม เช่น กิจกรรมเทศน์มหาชาติ โดยนำหลักธรรมสุจริตมาเทศนาบรรยายประกอบรวมทั้งกิจกรรมเทศนาหลักธรรมกับการใช้ชีวิตของนักศึกษาในพิธีปฐมนิเทศรับน้อง 2) เกิดการจัดการความรู้ (Knowledge management: KM) ผู้บริหารสามารถนำข้อคิดจากการเรียนรู้จากหลักธรรมนั้นมาพัฒนาให้เป็นระบบ เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคลากรในเรื่องของความกระตือรือร้น มีวินัย และมีความรักในการทำงานมากขึ้น ซึ่งจากการทำกิจกรรม และได้เรียนรู้ในเรื่องของหลักธรรมในชีวิตประจำวัน อาทิ อิทธิบาท 4 บุคลากรในทุกระดับส่งผลให้ผู้บริหารเข้าถึงเจ้าหน้าที่บุคลากรและสมาชิกภายในองค์กรมากยิ่งขึ้น สามารถลดช่องว่าง ที่ก่อให้เกิดการทุจริตในองค์กรมากขึ้น สามารถตรวจสอบให้คำแนะนำในการทำงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

3. การจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายการสร้างความเข้มแข็งในการต่อต้านทุจริต โดยใช้กิจกรรมและหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า เกิดข้อเสนอแนะ 2 ข้อ คือ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายที่ 1 การนำกิจกรรมการสร้างความเข้มแข็งและหลักธรรมเข้าสู่องค์กรการศึกษาเชิงพุทธในการสร้างความเข้มแข็งการต่อต้านทุจริต โดยใช้กิจกรรมและหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา เข้าสู่กลุ่มองค์กรสถาบันการศึกษา และข้อเสนอแนะเชิงนโยบายที่ 2 การพัฒนาหลักสูตรการสร้างความเข้มแข็งในการต่อต้านทุจริต โดยใช้กิจกรรมและหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเข้ากับหลักสูตรการเรียนการสอน เพื่อเป็นการพัฒนาหลักสูตรในอนาคตและเพื่อให้เข้ากับสถานการณ์เปลี่ยนแปลงของโลกในยุคศตวรรษที่ 21

อภิปรายผลการวิจัย

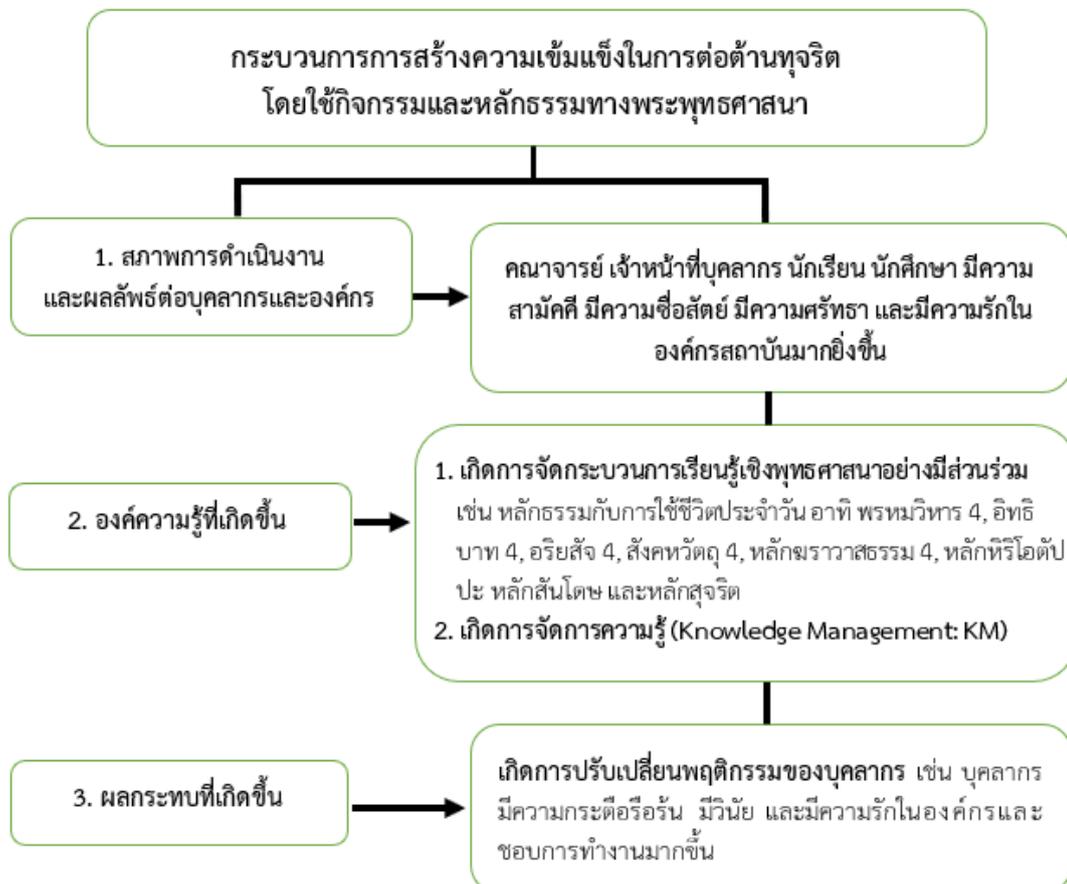
1. การศึกษาสร้างความเข้มแข็งในการต่อต้านทุจริต โดยใช้กิจกรรมและหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า การสร้างความเข้มแข็งในการต่อต้านทุจริตโดยใช้กิจกรรมและหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา เช่น หลักธรรมในชีวิตประจำวัน พรหมวิหาร 4 อิทธิบาท 4 อริยสัจ 4 และสังคหวัตถุ หลักฆราวาสธรรม 4 หลักหิริโอตตปปะ หลักสันโดษ และหลักสุจริต ส่งผลให้ คณาจารย์ เจ้าหน้าที่บุคลากร นักเรียน นักศึกษา มีความสามัคคี มีความซื่อสัตย์ มีความศรัทธา และมีความรักในองค์กรสถาบันมากยิ่งขึ้นยิ่งขึ้น อีกทั้งในการทำงาน เป็นการทำงานที่เสมือนครอบครัวพี่น้อง ในส่วนของผู้บริหารจากการทำกิจกรรมส่งผลให้ผู้บริหารมีความใกล้ชิดกับเจ้าหน้าที่บุคลากรในทุกระดับส่งผลให้ผู้บริหารเข้าถึงเจ้าหน้าที่บุคลากรและสมาชิกภายในองค์กรมากยิ่งขึ้น และเมื่อมีการจัดกิจกรรมส่วนรวม เจ้าหน้าที่บุคลากรนักเรียนนักศึกษาจะพร้อมใจกันในการทำกิจกรรมนั้น ๆ เช่น กิจกรรมแห่เทียนพรรษา ทุกคนจะมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมร่วมกัน หรือกิจกรรมอาสาต่าง ๆ สมาชิกก็จะช่วยกันระดมทรัพยากรระดมทุนในการให้ความช่วยเหลือและจัดกิจกรรมร่วมกัน อีกทั้งควรจะมีการพัฒนารูปแบบการสร้างความเข้มแข็งในการต่อต้านทุจริต โดยใช้กิจกรรมและหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา รูปแบบการสร้างความเข้มแข็งในการต่อต้านทุจริตด้วยการส่งเสริมการจัดกิจกรรม อบรมเป็นแผนประจำปี และรูปแบบการสร้างเครือข่ายระหว่างสถาบันการศึกษา และองค์กรทางพุทธศาสนา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วนิดา ชุมนุญ (2561) ได้วิจัยเรื่อง ธรรมาภิบาลแนวพุทธ: กรณีศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทย พบว่า ด้านการบูรณาการตัวแบบการบริหารจัดการในกรอบธรรมาภิบาลแนวพุทธ มีลำดับขั้นตอน ดังนี้ 1) การกำหนดยุทธศาสตร์การบริหารองค์กรด้วยการปลูกฝังค่านิยมที่พึงประสงค์ 2) มีการบูรณาการนำหลักธรรมกับหลักธรรมาภิบาล มาประยุกต์ใช้ในการทำงาน 3) มีการพัฒนาองค์กรโดยใช้หลักการฝึกอบรม อย่าง

ต่อเนื่อง 4) มีหลักการบริหารเพื่อประโยชน์สุขต่อประชาชนโดยรวม ส่งเสริมการมีส่วนร่วม คุ่มค่า โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้

2. การสังเคราะห์กระบวนการการสร้างความเข้มแข็งในการต่อต้านทุจริต โดยใช้กิจกรรมและหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่าผลการสังเคราะห์กระบวนการการสร้างความเข้มแข็งในการต่อต้านทุจริต โดยใช้กิจกรรมและหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ในจังหวัดเชียงใหม่ การดำเนินงานหรือปัญหาอุปสรรคนั้นในระยะแรกพบว่า ปัญหากระบวนการสื่อสารมีความคลาดเคลื่อนโดยบุคลากรเข้าใจว่าเป็นเพียงการปฏิบัติธรรมจึงทำให้ได้รับความร่วมมือในกิจกรรมดังกล่าวไม่มากนัก แต่จากการจัดกิจกรรม โครงการและการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ภายในองค์กร ดังกล่าวส่งผลให้ คณาจารย์ เจ้าหน้าที่บุคลากร มีความสามัคคี มีความซื่อสัตย์ มีความศรัทธา และมีความรักในองค์กรสถาบันมากยิ่งขึ้นยิ่งขึ้น อีกทั้งในการทำงาน เป็นการทำงานที่เสมือนครอบครัวพี่น้อง ในส่วนของผู้บริหารจากการทำกิจกรรมส่งผลให้ผู้บริหารมีความใกล้ชิดกับเจ้าหน้าที่บุคลากรในทุกระดับ ส่งผลให้ผู้บริหารเข้าถึงเจ้าหน้าที่บุคลากรและสมาชิกภายในองค์กรมากยิ่งขึ้น และเมื่อมีการจัดกิจกรรมส่วนรวม และเกิดองค์ความรู้เรื่องการจัดกระบวนการเรียนรู้อย่างมีส่วนร่วม ที่มีเนื้อหาและหลักธรรมเกี่ยวกับการต่อต้านทุจริต มาประยุกต์ใช้ร่วมกับกิจกรรม อบรม และสัมมนา เป็นหลักและ เกิดการจัดการความรู้ (Knowledge Management: KM) จากการทำกิจกรรมและการเรียนรู้จากหลักธรรม เช่น ในส่วนของผู้บริหารสามารถนำข้อคิดจากการเรียนรู้จากหลักธรรมนั้นมาพัฒนาให้เป็นระบบ เพื่อให้ทุกคนในองค์กรสามารถเข้าถึงความรู้ และพัฒนาตนเองให้เป็นผู้รู้ รวมทั้งปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ บุคลากร คณาจารย์ สามารถนำองค์ความรู้ที่ได้มาประยุกต์ใช้ร่วมกับการเรียนการสอนในชั้นเรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้ซึมซับหลักธรรมและเห็นถึงความสำคัญในการต่อต้านทุจริต มาตรการขององค์กรในการป้องกันการทุจริต การฝึกอบรมพนักงานอย่างสม่ำเสมอถือเป็นหนึ่งในสิ่งที่ดีที่สุดวิธีที่มีประสิทธิภาพในการป้องกันการทุจริต การฝึกอบรมพนักงานถือว่าเป็นประโยชน์ในการพยายามลดความเสี่ยงของพนักงานเข้าไปพัวพันกับพฤติกรรมทุจริต และในส่วนของนักเรียนนักศึกษาสามารถนำหลักธรรมนั้นมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันและนำมาเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตและพัฒนาตนเองให้เป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรม และสามารถเป็นภูมิคุ้มกันในการสร้างความเข้มแข็งในการต่อต้านการทุจริตโดยมีหลักธรรมในการใช้ชีวิต ได้แก่ พรหมวิหาร 4 อิทธิบาท 4 อริยสัจ 4 และสังคหวัตถุ 4 หลักฆราวาสธรรม 4 หลักทริโอดปัปะ หลักสันโดษ และหลักสุจริต ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรเทพ จันทนิภ (2559) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการป้องกันการทุจริต คอร์รัปชันในภาครัฐ เพื่อการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีในสังคมไทย พบว่า รูปแบบการป้องกันการทุจริตคอร์รัปชัน เพื่อการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีในสังคมไทย ควรมีหลักการคือ สถาบันครอบครัวและสถาบันการศึกษาต้องมีบทบาทสำคัญในการปลูกฝังจิตสำนึกด้านคุณธรรมจริยธรรม อบรมสั่งสอนเด็กและเยาวชนให้มีคุณธรรมจริยธรรม ความซื่อสัตย์ความมีระเบียบวินัย และความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ผู้บริหารประเทศและผู้บริหารองค์กรต้องประพฤติตัวเป็นแบบอย่างที่ดี

3. การจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายการสร้างความเข้มแข็งในการต่อต้านทุจริต โดยใช้กิจกรรมและหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ข้อเสนอเชิงนโยบายการสร้างความเข้มแข็งในการต่อต้านทุจริต โดยใช้กิจกรรมและหลักธรรมทางพระพุทธศาสนานั้นมีข้อเสนอแนะ 2 ข้อคือ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายที่ 1 การนำกิจกรรมการสร้างความเข้มแข็งและหลักธรรมเข้า สู่องค์กรการศึกษาเชิงพุทธ ในการสร้างความเข้มแข็งการต่อต้านทุจริต โดยใช้กิจกรรมและหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา เข้าสู่กลุ่มองค์กรสถาบันการศึกษา เช่น โรงเรียนพระปริยัติธรรม โรงเรียนการกุศล รวมทั้งองค์กรสถาบันในระดับอุดมศึกษา โดยการจัดกิจกรรมให้แก่ คณาจารย์บุคลากร นักเรียนนักศึกษา อย่างสม่ำเสมอพร้อม

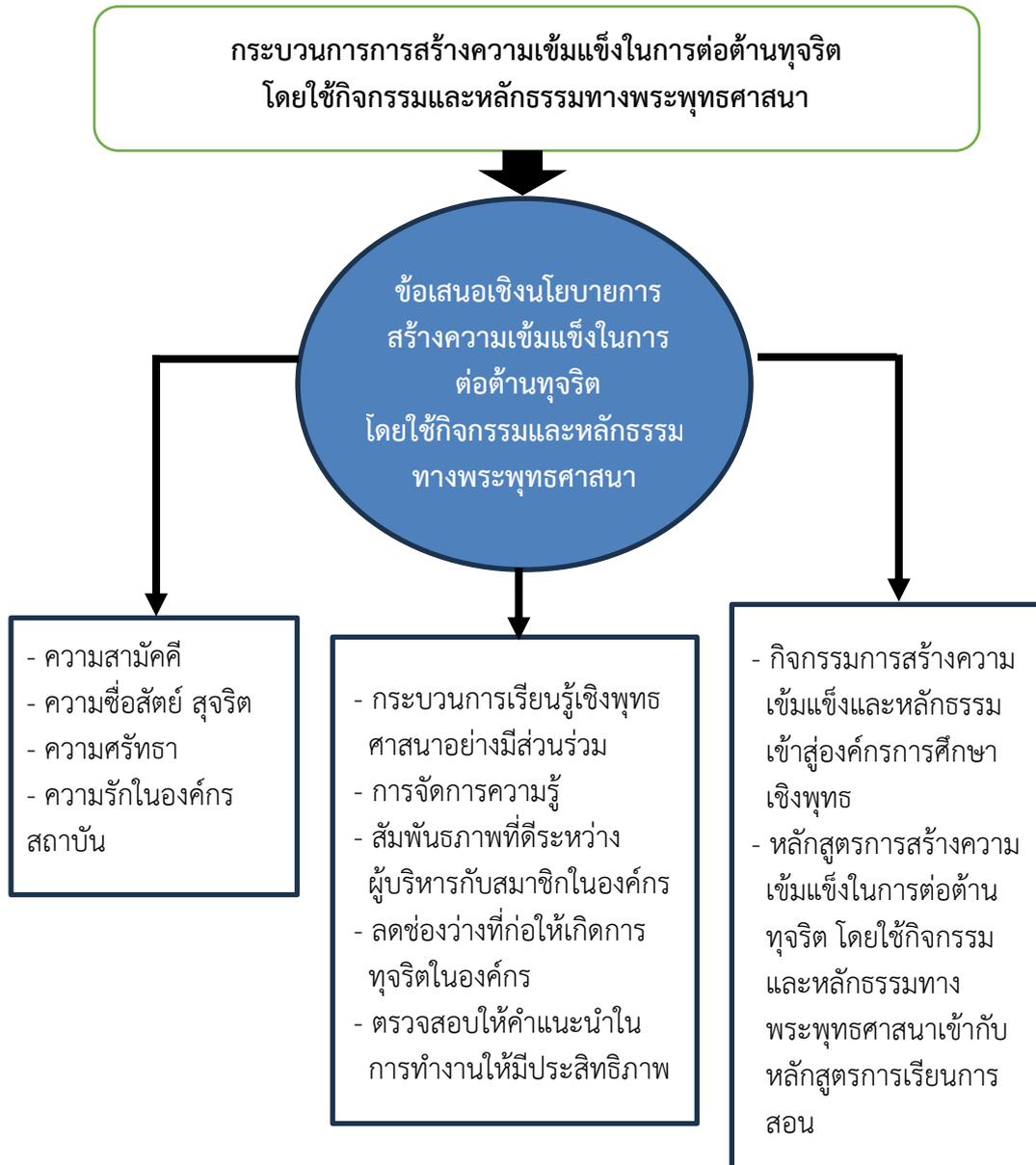
ทั้งมีการตั้งงบประมาณในการสนับสนุนกิจกรรมดังกล่าว และข้อเสนอแนะเชิงนโยบายที่ 2 การพัฒนาหลักสูตรการสร้างความเข้มแข็งในการต่อต้านทุจริต โดยใช้กิจกรรมและหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา เข้ากับหลักสูตรการเรียนการสอน เช่นหลักธรรมในการใช้ชีวิต พรหมวิหาร 4 อิทธิบาท 4 อริยสัจ 4 และสังคหวัตถุ หลักฆราวาสธรรม 4 หลักทริโอดัปปะ หลักสันโดษ หลักสุจริต ฯลฯ เพื่อเป็นการพัฒนาหลักสูตรในอนาคตและเพื่อให้เข้ากับสถานการณ์เปลี่ยนแปลงของโลกในยุคศตวรรษที่ 21 ซึ่งสถานการณ์โลกมีความแตกต่างจากศตวรรษที่ 20 และ 19 ระบบการศึกษา ต้องมีการพัฒนาเพื่อให้สอดคล้องกับภาวะความเป็นจริง ความท้าทายด้านการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในการเตรียมนักเรียนให้พร้อมใช้ชีวิตในศตวรรษที่ 21 เป็นเรื่องสำคัญของกระแสการปรับเปลี่ยนทางสังคมที่เกิดขึ้นในศตวรรษที่ 21 ส่งผลต่อวิถีการดำรงชีพของสังคมอย่างทั่วถึง ผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่บุคลากรทางการศึกษา จึงต้องมีความตื่นตัวและเตรียมพร้อมในการจัดการเรียนรู้ เพื่อเตรียมความพร้อมให้นักเรียนนักศึกษาที่มีทักษะสำหรับการออกไปดำรงชีวิตในโลกในศตวรรษที่ 21 ที่เปลี่ยนไปจากศตวรรษที่ 20 และ 19 โดยทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ที่สำคัญที่สุด คือ ทักษะการเรียนรู้ (Learning skill) ได้แก่ ทักษะการคิด ทักษะการทำงาน และทักษะการใช้ชีวิต ซึ่งความสอดคล้องกับงานวิจัยของ กัญญภัทร จำปาทอง และคณะ (2559) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการส่งเสริมการเรียนรู้ของเยาวชนเรื่องทักษะอาชีพผ่านสื่อโทรทัศน์ ในศตวรรษที่ 21 พบว่า แนวทางการส่งเสริมการเรียนรู้ทักษะอาชีพในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วยความยืดหยุ่นและการปรับตัว ภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ เป็นทักษะชีวิตและอาชีพที่จำเป็นและสำคัญของการเป็นผู้ประกอบการที่ดีบทบาทของสื่อในการพัฒนาเยาวชนเปิดพื้นที่การเรียนรู้ผ่านกิจกรรมประสบการณ์จริง

ภาพที่ 1 ข้อเสนอเชิงนโยบายการสร้างความเข้มแข็งในการต่อต้านทุจริตโดยใช้กิจกรรม และหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ในจังหวัดเชียงใหม่

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัย

ข้อเสนอเชิงนโยบายการสร้างความเข้มแข็งในการต่อต้านทุจริต โดยใช้กิจกรรมและหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า การทำกิจกรรมร่วมส่งผลให้เกิดความรักความสามัคคีในหมู่คณะ ทั้งนี้การนำกิจกรรมการสร้างความเข้มแข็งและหลักธรรมเข้าสู่องค์กรการศึกษาเชิงพุทธ เข้าสู่กลุ่มองค์กรสถาบันการศึกษาในทุกระดับชั้น และการพัฒนาหลักสูตรในอนาคตและเพื่อให้เข้ากับสถานการณ์เปลี่ยนแปลงของโลกในยุคศตวรรษที่ 21 ต้องมีการพัฒนาเพื่อให้สอดคล้องกับภาวะความเป็นจริง ความท้าทายด้านการศึกษาในศตวรรษที่ 21 สามารถสรุปเป็นแผนภาพได้ดังนี้

ภาพที่ 2 ข้อเสนอเชิงนโยบายการสร้างความเข้มแข็งในการต่อต้านทุจริตโดยใช้กิจกรรมและหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยสรุปได้ว่า จากการจัดกิจกรรม โครงการและการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ภายในองค์กร ดังกล่าวส่งผลให้ คณาจารย์ เจ้าหน้าที่บุคลากร นักเรียน นักศึกษา มีความสามัคคี มีความซื่อสัตย์ มีความศรัทธา และมีความรักในองค์กรสถาบันมากยิ่งขึ้น ซึ่งมีข้อเสนอแนะดังนี้ คือ ข้อเสนอเชิงนโยบาย การสร้างความเข้มแข็งในการต่อต้านทุจริต โดยใช้กิจกรรมและหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาในจังหวัด เชียงใหม่ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายที่ 1 การนำกิจกรรมการสร้างความเข้มแข็งและหลักธรรมเข้าสู่องค์กร การศึกษาเชิงพุทธ องค์กรทางพระพุทธศาสนาควรนำกิจกรรมการสร้างความเข้มแข็งและหลักธรรมเข้าสู่ องค์กรการศึกษาเชิงพุทธ ในการสร้างความเข้มแข็งในการต่อต้านทุจริต โดยใช้กิจกรรมและหลักธรรมทาง พระพุทธศาสนา เข้าสู่กลุ่มองค์กรสถาบันการศึกษาในทุกระดับชั้น เช่น โรงเรียนพระปริยัติธรรม โรงเรียน การกุศล รวมทั้งองค์กรสถาบันในระดับอุดมศึกษา โดยการจัดกิจกรรมให้แก่ คณาจารย์บุคลากร นักเรียน นักศึกษา อย่างสม่ำเสมอพร้อมทั้งมีการตั้งงบประมาณในการสนับสนุนกิจกรรมดังกล่าว และข้อเสนอแนะ เชิงนโยบายที่ 2 การพัฒนาหลักสูตรการสร้างความเข้มแข็งในการต่อต้านทุจริต การพัฒนาหลักสูตรการ สร้างความเข้มแข็งในการต่อต้านทุจริต โดยใช้กิจกรรมและหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา เข้ากับหลักสูตร การเรียนการสอน เพื่อเป็นการพัฒนาหลักสูตรในอนาคตและเพื่อให้เข้ากับสถานการณ์เปลี่ยนแปลงของ โลกในยุคศตวรรษที่ 21

แหล่งอ้างอิง

- กรุงเทพธุรกิจ. (2561, 30 พฤษภาคม). *องค์กรท้องถิ่น แคมป์ปฏิกรรองสอบโกง ตร.อยู่อันดับ 3*. กรุงเทพ ุรกิจ. <https://www.bangkokbiznews.com/news/detail/803342>
- กัญญภัทร จำปาทอง, อุทุมพร อินทจันทร์, และนลินรัตน์ รักกุศล. (2559). แนวทางการส่งเสริมการเรียนรู้ ของเยาวชนเรื่องทักษะอาชีพผ่านสื่อโทรทัศน์ ในศตวรรษที่ 21. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยอีส เทิร์นเอเซีย ฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์*, 6(3). 69-79. <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/EAUHJSocSci/article/view/70894>
- ชุมแพ แสนยะบุตร และศุภวัฒน์กร วงศ์ธนวิสุ. (2560). การสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน และภาค ประชาชนต่อการทุจริตขององค์กรชุมชน: กรณีศึกษาชุมชนในเขตเทศบาลตำบลกลางหมื่น อำเภอมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์. *วารสารมหาวิทยาลัยนครพนม*, 7(3), 53-62. <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/npuj/article/view/87344>
- ไทยรัฐออนไลน์. (2561, 16 กุมภาพันธ์). *คอร์รัปชันไทยรุนแรงรอบ 3 ปี เอกชนรุมจ่ายเงินใต้โต๊ะปี 61 ชิง งานรัฐ*. https://www.thairath.co.th/money/economics/thailand_econ/1205688
- พรเทพ จันทนิภ. (2559). การพัฒนารูปแบบการป้องกันการทุจริตคอร์รัปชัน ในภาครัฐเพื่อการบริหาร จัดการบ้านเมืองที่ดีในสังคมไทย. *วารสารเกษมบัณฑิต*, 16(1), 88-89. <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/jkbu/article/view/34676>
- วนิดา ชุมนุม. (2561). ธรรมาภิบาลแนวพุทธ: กรณีศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทย, *คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง. วารสารเทคโนโลยีภาคใต้*, 11(2), 59-65. https://so04.tci-thaijo.org/index.php/journal_sct/article/view/153735
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560-2564*. https://www.nesdc.go.th/ewt_dl_link.php?nid=6422

- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2561). *ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปีพ.ศ. 2561-2580*. Government Digital Transformation. <https://pub.nstda.or.th/gov-dx/national-strategy-2561-2580>
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2565). *ดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perception Index) พ.ศ. 2564*. https://www.nesdc.go.th/ewt_news.php?nid=7433&filename=anti_corruption.
- พลวุฒิ สงสกุล. (2560). *10 ประเด็นคอร์รัปชันในสังคมไทยที่ต้องจับตาต่อปี 2018*. The Standard. <https://thestandard.co/keep-an-eye-on-thai-corruption-2018>

